

Regionavtalen

» Två svenska regioner har skrivit samförståndsavtal med EU-programmet Clean Sky. Banbrytande, dörröppnande och nyttigt för all svensk innovation.

Hans Fogelberg (Västra Götalandsregionen), Peter Larsson (Region Östergötland) och Eric Dautriat (Clean Sky) skriver avtal 17 februari 2017.

ÄMNET PÅ 20 SEKUNDER

Problem: EU satsar stort på innovation; enbart flygteknikprogrammet Clean Sky omfattar tiotals miljarder kronor i innovationsmedel. Men parallellt satsar EU andra miljarder kronor på regional utveckling. Hur säkerställer man att dessa mekanismer samverkar, och även med annan finansiering, för största möjliga nytta?

Lösning: Samförståndsavtal mellan Clean Sky och utvalda regioner skapar förutsättningar för synkroniserade medel till flygteknisk innovation.

Realiseringsgrad: Redan i gång och Sverige är föregångare med två avtal av totalt 17. Avtalen och den påföljande synkroniseringen bidrar till att det flygtekniska innovationsområdet hänger samman från regional till överstatlig nivå; enligt Clean Sky är Sverige ledande i EU på detta.

Behov av synkronisering och synergier

EU:s ramprogram för innovation, Horizon 2020, är byggt för att skapa förutsättningar för EU:s innovationsaktörer att **positionera sig i den globala konkurrensen**. Dessa förutsättningar blir allra bäst om ramprogrammet samverkar med annan finansiering. Vinsterna är ökad **ekonomisk tillväxt** (genom större konkurrenskraft) och **sysselsättning**, effektivare användning av offentliga medel och **stärkta regioner**.

Flygteknikdelen av Horizon 2020, Clean Sky, fokuserar på samarbete med regioner som har en framstående flygindustri. Synergier finns därför att hämta genom **samverkande finansiering med EU:s struktur- och investeringsfonder (ESIF)** som ju fokuserar på regional utveckling. Verktöget heter **regionala samförståndsavtal**, och de ger regionerna möjlighet att matcha satsningar från Clean Sky med pengar från EU:s regionfonder och egna regionala medel.

Två svenska avtal

I Sverige finns framstående flygindustri i främst två regionala kluster: **Östergötland**, där Saab tillverkar flygplanstrukturer och -system liksom kompletta flygplan samt i **Västra Götaland**, där GKN tillverkar motorkomponenter. Både Saab och GKN är medlemmar på

högsta nivån i Clean Sky.

Dessa två regioner har 2016 ingått varsitt **samförståndsavtal med Clean Sky**. Sverige är därmed mycket väl representerat i det internationella perspektivet: enligt 2018 års siffror finns det flygteknisk innovationsverksamhet i 59 regioner inom EU, av vilka 17 har tecknat avtal. **Två av dessa avtal är alltså svenska. Inga andra liknande avtal finns inom övriga innovationsområden.**

Avtalen skrivs formellt mellan regionerna och Clean Sky, men **Innovair har spelat en avgörande roll** för att avtalen överhuvudtaget skulle bli till. Innovair har också varit instrumentellt i att erbjuda en **konkurrensneutral kontaktyta** mot regionernas innovationsaktörer; liksom andra strategiska innovationsprogram arbetar Innovair för en sammanhållen bukt av innovationsaktörer som tillsammans skapar ett **attraktivt "svenskt erbjudande"**, där samintressen går före särintressen.

Nyttor på olika nivåer

För de **regionala innovationsaktörerna** är den stora vinsten med ett avtal en **breddning av finansieringsmöjligheterna**. Utöver medel från de strategiska innovationsprogrammets finansierare Vinnova, Energimyndigheten och Formas (och unikt för Innovair även För-

svarsmakten) har aktörerna med hjälp av avtalen ökade möjligheter att erhålla finansiering från **Tillväxtverket**, som i Sverige ansvarar för EU:s strukturfondsmedel. Detta kan skapa större innovationskluster med ökade möjligheter till **framgångsrikt deltagande i utlysningar från CleanSky**. Inte minst för produktionsarenorna Compraser Labs och Produktionstekniskt Centrum (se separat Innovair-showcase) är regionmedlen av »

Avtalsskrivningen är en unik händelse inom svensk innovation.

Innovairs programchef Anders Blom förklarar poängerna.

» största vikt. Denna typ av parallell stöttande finansiering är oerhört viktig för svensk innovation och ingår i begreppet **synkret innovation**, där olika myndigheter samverkar för att skapa innovationssynergier.

Denna typ av parallell stöttande finansiering är oerhört viktig för svensk innovation och ingår i begreppet **synkret innovation**, där olika myndigheter samverkar för att skapa innovationssynergier.

För **Innovair** ger ett avtal av den här typen möjlighet att påvisa en **gemensam strategi regionalt, nationellt och internationellt**. I flygfallet knyts dessutom civil och militär teknik tätare samman ur strategisk synvinkel tack vare Försvarsmakten deltagande. Detta är av högsta vikt för ett litet land som Sverige, som med tio miljoner invånare ska **möta effekten av globaliseringen** med bland annat Kina

UTMANINGAR OCH NÄSTA STEG

Ytterligare **harmoniserade regelverk** behövs för att öka effektiviteten hos och nyttan av samordnade finansieringsmekanismer. I dag tillämpas olika regelsystem hos olika finansierare som kan hindra industriella aktörer och forskningsutövare från att fullt ut dra nytta av möjligheterna. Frågor som bör leda utvecklingsarbetet är exempelvis hur Sverige som helhet kan skapa sig **möjligheter att räkna hem en större andel av de medel** som finns tillgängliga, hur man nyttjar de medel man får på ett effektivt sätt och hur villkoren för SMF ytterligare kan stärkas.

och Indien som konkurrenter, som representerar en tredjedel av världens befolkning.

För **regionerna** är avtalen ett bra sätt att axla det **tillväxtansvar** för sina respektive geografiska områden som formuleras i regionala tillväxtstrategier. För båda regionerna ingår flygindustri och produktionsteknik som prioriterade områden; avtalen medger nu att de kan prioriteras ytterligare. Avtalen skapar dessutom en bättre **offentlig förståelse för aktörernas potential och roll** i den regionala innovationsverksamheten och hjälper till att konkretisera innovationsbegreppet i den regionala kontexten, vilket i sin tur är ytterligare ett verktyg för **effektiv hantering av resurser och satsningar som skapar synergier**. Med avtalen har regionerna fått tydligare roller som delar av sina respektive innovationskluster.

REGIONAVTALEN PÅ TRL-STEGEN

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Mekanismen bakom regionavtalen stärker främst **små och medelstora företag**, vilket gör att de stora vinsterna återfinns i den övre delen av TRL-kedjan.

TRL är det vedertagna sättet att mäta teknikmognad, där TRL 1 motsvarar en idé och TRL 9 motsvarar en beprövad produkt på marknaden.

På **nationell nivå** ger avtalen nytta eftersom de utgör ett tecken till omvärlden på att Sveriges innovationsmässiga aktiviteter, kompetenser och viljeytringar har **starkt stöd från offentligt håll**, vilket är av högsta vikt i vårt land där just den kopplingen annars inte är speciellt tydlig. Att Sverige dessutom står för två av 17 ingångna avtal gör oss till **föregångare**, vilket är mycket positivt.

På **EU-nivå** finns det en likadan nytta i att vara föregångare i samverkan mellan offentlig sektor och privat industri. Det finns också en inbyggd nytta i form av **ökad central kunskap om var i världen olika kompetenser finns** och säkrad tillgång till konkurrerande leverantörer för framtiden.

Enligt Clean Sky är Sverige det land som **bäst demonstrerat verklig samverkan** mellan regioner och EU.

DELTAGANDE AKTÖRER I SVERIGE

Institut: RISE SICOMP, RISE IVF
Företag: ett 40-tal regionala SMF
Regioner: Västra Götalandsregionen, Region Östergötland
Finansiärer: Clean Sky, EU:s struktur- och investeringsfonder (ESIF)

KONTAKTPERSON
Anders Blom
Programchef Innovair
anders.blom@innovair.org
info@innovair.org

REGIONAVTALEN I DEN FLYGTEKNISKA INNOVATIONSSTRATEGIN

I första hand kommer regionavtalen att bidra till att uppfylla de långsiktiga Innovair-mål som handlar om **ökad omsättning för industri och leveranser till internationella flygtekniska samarbeten**. Detta leder i sin tur till ökat uppfyllande av de **EU-gemensamma miljömål som satts upp av ACARE**.

Läs mer om den svenska flygtekniska innovationsstrategin NRIA Flyg och dess mål på www.innovair.org/nriaflyg

DET STRATEGISKA INNOVATIONS-PROGRAMMET FÖR FLYG

Innovair är ett av Sveriges 17 strategiska innovationsområden. I publikationsserien Innovair Showcase presenterar vi utvalda framsteg inom svensk flygteknisk innovation – från alla teknikmognadsnivåer i innovationsprocessen. Det showcase du håller i handen är främst ett exempel på **process/metod och styrmedel/finansiering**. I andra showcase visar vi exempel på vad vi gör inom **produkt/tjänst/system, aktör/organisation/infrastruktur och vetenskap**. All Innovairs verksamhet går ut på att positionera Sverige innovationsmässigt genom en konkurrenskraftig teknisk förmåga.
www.innovair.org/showcase